

15.1.2002

2019/4/00

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Ilkka Rautio

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Juha Haapamäki

AMPUMA-ASELUPAHAKEMUSTEN KÄSITTELY

1 KANTELU

A arvostelee 13.9.2000 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan kantelukirjoituksessa lisälmen poliisin toimintaa. --- A kertoo, että useiden pidätysten jälkeen hänen kotiinsa on kaksi kertaa hyökätty, tavaroita pengottu eikä takavarikoituja esineitä ole palautettu. A:n mukaan poliisi myös anasti hänen arvokkaat pienoisaseensa. A pitää poliisin menettelyä mielivaltaisena.

3 RATKAISU

3.1 Tapahtumatietoja

Ampuma-aseasiassa on saadun selvityksen mukaan kysymys A:n pojan pienoispistoolista ja pienoiskivääristä, joiden hallussapitoluvat peruutettiin 31.7.1998. Aseet jäivät poliisin haltuun ja A haki maaliskuussa 1999 lupaa ko. aseiden hankkimiseen.

Ylikomisario B merkitsi 20.4.1999 hakemusasiakirjoihin hylkäävänsä hakemukset. B kertoo käytännönään olleen, että hakijalle ilmoitettiin kielteisestä ratkaisusta suullisesti. Mikäli hakija osoitti tyytymättömyyttä ratkaisuun, vasta tuolloin "laadittiin ratkaisusta perusteluineen ja valitusosoituksiineen asianmukainen päätös, joka annettiin tiedoksi asianosaiselle".

A:n osalta on selvityksen mukaan menetelty näin ja hänelle on kerrottu B:n ratkaisusta 30.11.1999, kun hän asioi poliisilaitoksen kansliassa. A oli pyytänyt, että hänelle ilmoitettaisiin, milloin päätös olisi haettavissa. B teki hakemusten johdosta 15.12.1999 päivätyt päätökset, jossa hän hylkäsi A:n hakemukset. A:lle oli selvityksen mukaan 28.12.1999 puhelimitse ilmoitettu, että päätös on noudettavissa, jolloin hän oli ilmoittanut, ettei aio sitä noutaa. Päätös toimitettiin Kiuruveden palvelutoimistoon tarkoituksena antaa se tiedoksi A:lle. Näin ei kuitenkaan tapahtunut ja tämän kanteluasian selvittelyn yhteydessä tuli ilmi, että päätös on edelleen tiedoksi antamatta. Päätös lähetettiin 22.9.2000 saantitodistuksella A:lle, mikä tiedoksi ei onnistunut. B:n mukaan päätös annettiin A:lle tiedoksi 30.11.2000.

Kuopion hallinto-oikeudesta puhelimitse saadun tiedon mukaan A on valittanut B:n tekemästä päätöksestä sinne. Asia on vireillä hallinto-oikeudessa.

3.2

Kannanotto

3.2.1

Ampuma-aseasia

Valtion virkamieslain 14 §:n 1 momentin mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä.

Ensiksi totean, että oikeusasiamies ei puutu sellaiseen asiaan, jossa muutoksenhaku on kesken tai johon voi vielä hakea muutosta. Oikeusasiamies ei myöskään voi määrätä, miten viranomaisen on ratkaistava sen käsiteltäväksi saatettu asia eikä muutoinkaan vaikuttaa jossakin viranomaisessa vireillä olevan asian ratkaisuun.

Sen vuoksi en voi ainakaan tässä vaiheessa ottaa kantaa itse päätökseen, jolla B on A:n hakemukset hylännyt.

Sen sijaan voin tutkia asian menettelyllistä puolta, josta totean seuraavan.

A:n hakemuksista on tehty varsinainen kirjallinen päätös noin puoli vuotta hakemusten jättämisen jälkeen. Tämän päätöksen tiedoksianto on edelleen viipynyt lähes vuoden. En pidä asian näin pitkää käsittelyaikaa hyväksyttävänä.

Voin myös yhtyä lääninhallituksen poliisiosaston lausunnossa esitettyyn siitä, että B:n käytäntö kielteisissä ampuma-aselupapäätöksissä ylipäätään ei ole ollut asianmukaista. Kun hakemus on tehty, asiassa tulee ilman aiheetonta viivytystä tehdä perusteltu kirjallinen päätös. Asiakkaan neuvonta tulee hoitaa jo ennen hakemuksen jättämistä eikä B:n käytäntöä tehdä eräänlaisia ehdollisia hylkäyspäätöksiä voida mielestäni pitää asianmukaisena.

Kun B on nyttemmin siirtynyt eläkkeelle, en katso asian antavan hänen osaltaan aihetta muuhun kuin, että lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni hänelle tiedoksi.

Poliisipäällikkö C:n mukaan poliisilaitoksen ohjeistusta asiassa on uudistettu ja sitä kehitetään edelleen. Lupahallinto on kuulunut ylikomisario B:n vastuualueeseen eikä asiassa ole aihetta epäillä poliisipäällikkö C:n laiminlyöneen velvollisuuksiaan. Tämän vuoksi pidän riittävänä, että lähetän jäljennöksen tästä päätöksestä C:lle tiedoksi ja otettavaksi huomioon lupamenettelyä kehitettäessä.